

SCOPE ACADEMIC HOUSE

CERTIFICATE

AWARDED TO

Niyazov Erkin Shamsiyevich

FOR PARTICIPATION IN THE

11th INTERNATIONAL CONFERENCE ON
SCIENCE AND PRACTICE: A NEW LEVEL OF INTEGRATION
IN THE MODERN WORLD

ISBN 978-0-9898799-4-2

November 30, 2020, Sheffield, UK

Robert Draut,
Science editor

SHEFFIELD, S YORKSHIRE, ENGLAND

Research Article

FEATURES OF PEDAGOGICAL TECHNOLOGIES

Esh. Blyazov

Lecturer, special preparation cycle, military faculty, Bukhara state University, Uzbekistan.

DOI: <http://doi.org/10.15350/UK.6/11.12>

Abstract

The article provides information on the features of pedagogical technologies.

Key words: technology, pedagogical technology, education, technological system, scientific, descriptive, practice.

O'zbekiston Respublikasi «Kadrlar tayyorlash milliy dasturining ikkinchi bosqichi sifatida bosqichi hisoblanib, bunda zamonaviy pedagogik texnologiyalarni joriy qilish va o'zlashtirish zarurligi ko'p marta takrorlanib, ularni o'quv muassasalariga olib kirish zarurati uqitirilgan.

Bugungi kunda jamiyatimizda yangi ijtimoiy munosabatlarning shakllanishi, ta'limning dunyo ta'lim tizimiga integratsiyalashuvi, demokratiyalash va insonparvarlashtirish jarayonlarining rivojlanishi ta'lim jarayonida zamonaviy pedagogik texnologiyalarga yangicha yondashuv zarurligini taqozo etmoqda.

Pedagogik texnologiyaning asosiy mohiyati ta'limda talabalarni qiziqitib o'qitish va bilimlarni to'liq o'zlashtirishga erishishdir. Ta'limda berilayotgan bilimlarni talabalarining aksariyat ko'pchilik qismi puxta o'zlashtirishi pedagogik texnologiyani joriy etishning asosiy maqsadi hisoblanadi.

Ilmiy adabiyotlarda pedagogik texnologiyaning uch aspekti to'g'risida fikr yuritiladi: ilmiy, tavsifiy, amaliy. Ilmiy aspektida o'qitishning maqsadi, mazmuni va metodlari ilmiy asoslanadi, pedagogik jarayon loyihalashtiriladi. Tavsifiy aspektida rejalashtirilgan o'qitish natijalariga erishishning maqsadi, mazmuni, metodlari va vositalarining tahtiroki asosida algoritim jarayoni tahlil chiqiladi. Amaliy aspektida pedagogik texnologiya jarayoni amalga oshiriladi.

Ta'lim amaliyotiga nisbatan pedagogik texnologiyaning uch sathi belgilanadi: umumpedagogik, xususiy metodik, lokal (modul). Umumpedagogik texnologiya yashil ta'lim jarayoni ifoda qiladi. Xususiy metodik texnologiya bir fan doirasidagi o'quv-tarbiya jarayoni amalga oshirish metodlari va vositalaridan iborat bo'ladi. Lokal (modul) texnologiya o'quv-tarbiya jarayonining maxsus bo'limlariga texnologiyani tatbiq qilishni ifoda qiladi. Bu texnologiya xususiy didaktik va tarbiyaviy vazifalarni hal qilishga qaratiladi.

Pedagogik texnologiyaning tuzilmasi U kontseptual asos, ta'lim jarayoni mazmuni, texnologik jarayondan iborat bo'ladi. Har biri pedagogik texnologiya muayyan ilmiy kontseptsiyaga asoslanadi. Pedagogik texnologiyaning ilmiy kontseptsiyada ta'lim maqsadlariga erishishning falsafiy, psixologik, ijtimoiy-pedagogik va didaktik asoslashlarni qamrab oladi. Ta'lim jarayoni mazmuni ta'lim jarayonining umumiy va aniq maqsadlar, o'quv material mazmuni dan iborat bo'ladi. Texnologik jarayon o'quv jarayoni tashkil etish o'qituvchi faoliyati, talaba faoliyati, o'quv jarayoni boshqarish usullari, o'quv jarayoni diagnostikasi qamrab oladi.

Tadqiqotchilar har qanday pedagogik texnologiyalarni qamotlanitadigan mezonlarni belgilaydilar. Izzatlik pedagogik texnologiyaning mezonlari sifatida jarayonning mantiqiyliigi, pedagogik texnologiyaning barcha qismlarining o'zaro bog'liqliigi, yaxlitligi o'z ichiga oladi.

Pedagogik texnologiyaning mezonlaridan biri boshqaruvga asoslanganligidir. U o'quv jarayoni diagnostikasi, uni rejalashtirish va amalga oshirishni loyihalash, undagi o'qitish

metodlari va vositalari bilan o'zgartirib turishdan iborat bo'ladi. Pedagogik texnologiyaning samaradorlik mezonlari ta'lim jarayonining konkret sharoitlarida olinadigan yuksak natijalarni ko'zda tutadi. Qayta tiklash pedagogik texnologiyalar mezonlaridan biridir.

Texnologiya universal xususiyatga ega bo'lib, uni har bir mutaxassis tomonidan amalga oshirish, bir xil darajada bajarish va ko'zda tutilgan maqsadga erishish mumkin. Uning metodikadan asosiy farqi shundaki, metodika o'qitish usullari va yo'llarining ma'lum shaxs uchun qulay bo'lgan majmuidan iborat. Metodika o'qituvchining bilim, ko'nikmalari, mahorati, shaxsiy sifatlari, temperamentiga bog'liq. Buni dasturlashtirilgan ta'lim texnologiyasi bilan turli xususiy fanlarni har xil didaktik vositalardan foydalangan holga jadal (intensiv) o'qitish metodikalari orasidagi farqini solishtirishda ko'rish mumkin.

Shunday qilib, texnologiyalarning asosiy mezonlarini quyidagicha belgilash mumkin:

- ma'lum ilmiy asosga, kontseptsiyaga tayanish;
- tizimlilik, o'quv-tarbiya jarayoni va uning tarkibiy qismlarining o'zaro mantiqiy bog'liqligi;
- samaradorligi, ta'lim standartlariga erishishni kafolatlashi, talab qilinadigan vaqt, kuch va vositalarning me'yor darajasida ekanligi;
- boshqalar tomonidan qayta amalga oshirish mumkinligi.

Pedagogik texnologiya ta'lim oluvchilar va tarbiyalanuvchilarga pedagoglar tomonidan kasbiy-pedagogik maqsadlarni amalga oshiruvchi ta'sir ko'rsatilishini tashkil qilish tizimini belgilaydi. Pedagogik texnologiya pedagogik faoliyatni aniq maqsadlar asosida tashkil qilish hamda uning texnologikligini nazorat qilish imkoniyatini beradi.

Pedagogik texnologiya tizimi pedagogik maqsadlarning aniq amalga oshirilishini ta'minlaydi.

Texnologik tizimning asosiy belgisi kutilgan natijaga erishishni kafolatlashdir. Buning uchun asosiy maqsadga erishishning har bir bosqichida bajarilishi lozim vazifalar, buning uchun talab qilinadigan vositalar hamda metodlarning aniq modullari yoki algoritmlari hosil qilinadi.

References

- Allimov N.N., Turmatov J.R. «Pedagogik texnologiyalar». O'quv-uslubiy qo'llanma. -Jizzax, 2007.
Бердиева С.М., Имомова Ш.М. Использование инновационных технологий на уроках информатики // Наука, техника и образование. 2018.10 (51).С. 28-31.